

Bilbon, 2011ko azaroaren 25ean

Urrutia, Andres, euskaltzainburua,
Aurelia Arkotxa, euskaltzainburuordea,
Kintana, Xabier, idazkaria,
Lizundia, Jose Luis, diruzaina,
Sagarna, Andoni, Iker sailburua,
Iñigo, Andres, Jagon sailburua,
Aleman, Sagrario,
Arejita, Adolfo,
Azkarate, Miren,
Charritton, Pierre,
Coyos, Jean-Baptiste,
Goenaga, Patxi,
Haritschelhar, Jean,
Lakarra, Joseba,
Larre, Emile,
Oiharzabal, Beñat,
Oñederra, Miren Lourdes,
Peillen, Txomin,
Salaburu, Pello,
Sarasola Ibon,
Toledo, Ana,
Torrealdai, Joan Mari,
Uribarren, Patxi,
Videgain, Xarles,
Zabaleta, Patxi eta
Zalbide, Mikel

Erramun Osa, idazkariordea,
Joseba Zabaleta, kudeatzailea,

Ezin etorriak eta ahalak:

Jose Irazu «B. Atxaga»k, ahala Andres Urrutiari; Patxi Salaberrik, ahala Andres Iñigori.

Batzarra goizeko 9,15ean hasi da Euskaltzaindiaren Bilboko Egoitzan, ezkerreko zutabearen ageri diren euskaltzainak bertan direla.

1. Agurra eta hasierako oharra: Euskaltzainburuak, bilduriko euskaltzainak agurtu ondoren, jasoriko ahalak jakinarazi ditu.

Egin duen oharren arabera, abenduan ageriko bilkura izanen da Baionan, baina ez da eginen Osoko Batzarrik.

1.1. Aurreko Batzarraren Akta (2011/10/28) onartzea. Ez da oharrik jaso eta, hortaz, aurreko batzarraren akta ontzat eman da.

2. Exonomastika. Ekialde Hurbileko eta Ipar Afrikako toponimia

2.1. Arabia eta Sudango toponimia araugaia onartzea. J. L. Lizundiak azaldu duenez, inork ez du oharrik bidali eta, ondorioz, Arabia eta Sudango toponimoen zerrenda onartu egin da.

3. Euskaltzaindiaren hiztegia K-Z letren arteko hitzak aurkeztea.

A. Sagarnak presentatu ditu, eta Euskaltzaindiaren Hiztegia eratzeko, Hiztegi Batuko zerrendako K-Z multzoko hitzak eta A-J ataleko beste zenbait osagarri nola eta zergatik ezarri diren azaldu du. Orain arte erabiliriko marka batzuk (h. eta e.) kentzearen arrazoiak ere argitu ditu.

Era berean, bizidunen taxonetan, hitzen definizioetan, agertzeko eran edo koherentzian hutsen bat berridatzi dira, kasu bakoitza azalduz. Gauza bera konposatu kimiko batzuen kasuan ere. Amaitzeko, zuzenketa-aldaketak nola egin ere xeheki erakutsi du, bai eta egin zaizkion galderak erantzun ere.

Oharrak eta zuzenketa-proposamenak egiteko azken data: 2012ko urtarrilaren 16ra arte.

4. Plan estrategikoa eta 2012. urterako aurrekontuak.

Euskaltzainburuak hitza Erramun Osa idazkariordeari eman dio, beroriek aurkez ditzan. Hasieran, aurreko testuarekin alderatuta, oraingoan nolako aldaketak izan diren azaldu du. Gramatika batzordearen plana falta zen, baina jada aurkeztua da. Ahoskera lantalde suntsikorraren berri ere eman du, M. L. Oñederrak aurkeztua, orain Zuzendaritzak aztertzeko dagoena. Corpus batzordeak, ordea, ez du berea aurkeztu. Euskaltzainburuak urtarrilean aurkeztuko duela argitu du.

4.1. Egoera ekonomikoari buruzko informazioa. Euskaltzaindiak eta, oro har, gizarte osoak aspaldion pairatzen duen egoera ekonomiko larriaz kontsiderazio batzuk egin ditu A. Urrutiak, horien berri Euskaltzaindiaren osakide eta langile guztiei emateko premia nahitaezkoa dela adieraziz. Horretarako, beharrezkoa dakusa Bilboko egoitzan eta Donostia, Iruñea eta Baionako ordezkari-tzetan lehenbailehen bilera informatiboak antolatzea, bertan Akademiaren partaideak biltzeko, guztiak egoera ekonomikoaren larritasunaz jabe daitezen.

4.1.1. Langileen ordezkariak dokumentu bat irakurri. Hasierako azalpenak eman ondoren, etengaldi bat egin eta langileen ordezkari diren Iñaki Kareaga eta Marisa Goikoetxea jaun-andreei Batzargelara sartzeko esan zaie, berek aurretik eskatu bezala, Euskaltzaindiari helarazi nahi dioten dokumentua pertsonalki ekartzeko. Mezua M. Goikoetxeak irakurri du, eta testua eguneko gainerako izkribuekin

batera gorde da. Beren iritzi eta ekarpena eskertu eta ordezkariak aretotik joan ondoren, Euskaltzaindiaren batzarrak aurrera segitu du.

4.1.2. Etorkizunari begira hartu beharreko neurriak. Kudeatzaileak adierazi ditu neurriak. Neurri horiek dira zuzendaritzak hilaren 24an onetsitakoak eta Oso-ko Bilkurara ekartzen direnak. Euskaltzainburuak argi utzi du ezinbestekoa dela, honen inguruan, erabaki bat hartzea, kontuan izanik, gainera, Euskaltzaindiaren kudeaketan zor ekonomikoak sortuko balira, horien ondorioak Euskaltzaindiaren kideengana ere iritsi daitezkeela.

Osoko Bilkurak, dagozkion argibideak jaso ondoren, berretsi ditu proposatutako neurriak – lan harremanen eta aurrekontuen gainekoak barne – eta orobat, horien gainean zuzendaritzak lana egiten segi dezala, eta neurri horiek exekuta ditzala, aldian-aldiko bilkuretarako utziz gerora gerta daitezkeen gastuen zehaztapenak.

4.2. Euskal Gramatika 7. liburuaren aurkezpenerako etena. Aurretik iragarrita zegoen bezala, Gramatika Batzordearen *Euskal Gramatika 7* liburua aurkezteko ekitaldira joateko, Euskaltzaindiak Batzar Aretoan egiten ziharduen batzarra 11,45ean eten du eta euskaltzainak beheko solairuko aretora jaitsi dira. Aurkezpenaren ondoren, 12,20etan berriro lotu zaio aurreko zereginari.

5. Eskuartekoak.

5.1. Euskaltzaindia eta Caja Vital Kutxa Fundazioaren arteko hitzarmena. Euskaltzainburuak jakinarazi duenez, Akademiak eta Caja Vital Kutxa Fundazioak elkarren artean bi urterako hitzarmena (2011 eta 2012) izenpetu dute. Horren bitartez, Kutxak 60.000 euroko ekarpena egingo dio Euskaltzaindiari, bakoitzean 30.000 euro.

5.2. Euskaltzainei banatu zaizkien liburuak.

Euskaltzainen artean honako liburuok banatu dira:

Euskera 2010, 3 liburukia.

Narrazioak eta olerkiak 2010.

Euskaltzaindia eta Araba liburuxka.

Euskal Gramatika 7. Lehen Urratsak VII. Perpaus jokatu gabeak.

Manuel Lekuona Saria: Jose Antonio Arana.

2011ko argitalpenekin atera den orritxo ere banatu da.

5.3. Azkue Sariak. 2011ko R.M. Azkue sarietarako epaimahaiko kideak, Literatura Batzordeak proposatuak onartu eta jakinarazi ditu Zuzendaritzak:

A mailako saria: Yolanda Arrieta, Igone Etxebarria eta Antton Irusta.

B mailako saria: Joseba Butron, Jabier Kaltzakorta eta Mayi Iza.

5.4. Espainiako Sari Nazionalen inguruan.

5.4.1. Aizpea Goenagaren protestako gutuna. Etxepare Institutuaren Zuzendaria den Aizpea Goenaga andreak Euskaltzaindira bere protesta helarazi du, Espainiako Sari Nazionaletarako partaidetzaren berri eman ez zaiolako. Idazkariordeak jakinarazi duenez, bere garaian Espainiako Kultura Ministerioari Etxepare Institutuaren Buruaren izena eta helbidea bidali zizkion Euskaltzaindiak, baina bertako langile batek, oker, lehenagotik zeukan beste helbide batetara bidali zion mezua Aizpea andreari. Jada berandu izan bada ere, gaizki ulertuan Euskaltzaindiak ez duela errurik argi gelditu da.

5.4.2. Euskaltzaindikoaren proposamenak. Arantza Urretabizkaiak «Premio de Periodismo Cultural» sarira Juan Luis Zabalaren kandidatura helarazi du.

Patxi Goenagak, aldiz, «Premio a la obra de un Traductor» sarirako Joxe Austin Arrieta euskaltzain urgazlea aurkeztu du, *Denbora galduaren bila* Proust-en itzulpenagatik (Alberdania-Elkar, 2010).

M. Azkaratek, aldiz, «Premio Nacional de las Letras Españolas» sarirako Ramon Saizarbitoria euskaltzain urgazlea aurkeztu du.

Proposamen guztiak ontzat eman dira.

5.5. A. Arkotxak Euskadi Sariak azpimarratzen ditu. A. Arkotxak, euskaltzainburuordeak, aurtengo Euskadi Literatura Saridunen artean Miren Agur Meabe, Ur Apalategi eta Joseba Sarrionaindia jaun-andreak daudela eta, Euskaltzaindiaren aktan urgazle horien izenak aipatzea proposatu du. Halaxe onartu da.

5.6. Kepa Mallearen heriotza. Kepa Mallea euskaltzale eta euskal irakaslearen bat-bateko hilketa tamalgarriaren berri eman du A. Urrutiak, atzerritar ero batenagatik Bilboko Santutxu auzotegian azaroaren 14an gertatua. Zuzendaritzak haren senideei Euskaltzaindiaren doluminak bidaltzea proposatu eta halaxe onartu da.

6. Azken ordukoak

6.1. Euskaltzaindiaren 2012ko batzar egutegia.

Euskaltzainburuak hitza Erramun Osa idazkariordeari eman dio, datorren urteko egutegia aurkez dezan. Hori antolatzeko irizpideak ondokoak izan dira:

- Bilera kopurua eta funtzionamendua egokitzea, aurrekontuetan egin diren aldatketen arabera.
- Euskararen herrialde guztietan presentzia ziurtatzea.

– Euskaltzaindiaren lana gizarteratu eta are ikusgarriago egitea. Akademiaren aitzindari-tza erakustea.

Horren arabera, hauek dirateke 2012. urtean aurreikusten diren batzarrak:

Urtarrilaren 27an, Bilbon.

Osoko batzarra eta Ageriko bilkura, Vahan Sarkisian, Fernando Mendizabal, Xabier Gereño eta Jose Antono Arana Martija euskaltzainen hilberri txostenekin.

Otsailaren 24an, Donostian.

Luis Villasante Euskararen Ikergunean. Ageriko bilkura:
«Hitz ordena erabilera estrategikoa» Jardunaldiak, Corpus batzordearen eskutik.

Martxoaren 13, 14 eta 15ean, Madrilan.

Jardunaldiak: Etxepare/Euskaltzaindia/RSBAP.

Martxoaren 30ean, Gipuzkoako Foru Aldundian

Osoko batzarra.

Apirilaren 27an, Bizkaian.

Ageriko bilkura.

Maiatzaren 25ean, Bilbon.

Osoko batzarra eta Ageriko bilkura.
Onomastikaren eremuan egiten den lana jendaurrean azaltzeko saioa.

Ekainaren 29an, Donostian.

Ageriko bilkura. *Erlea* aldizkariaren aurkezpena.

Uztailaren 20an, Gasteizen.

Osoko batzarra, HLC aita Zabalaren liburua eta EHS (liburua) aurkeztea.

Irailaren 28an, Iruñean.

Ageriko bilkura/Sustapena/ zuzendaritza.
EHHA IV. liburukiaren aurkezpena.

Urriaren 19an, Bilbon.

Osoko Batzarra. Euskaltzaindiaren Hiztegiaren aurkezpena eta Hiztegi-gintzari buruzko jardunaldiak

Azaroaren 16an, Iruñean/Donostian.

Ageriko bilkura: XVII. Jagon Jardunaldiak
(Sustapen batzordeak antolatuak).

Abenduaren 14an, Bilbon.

Osoko Batzarra. Euskaltzaindia sariak.

Oraindik zehaztu gabeko egun batean, Baionan: Jon Miranderi buruzko jardunaldiak

(Literatura Ikerketa Batzordeak antolatuak)

6.2. Erlea aldizkariaren 5. zenbakia. Euskaltzainburuak azaldu duenez, Jose Irazu «*Bernardo Atxaga*» euskaltzainaren zuzendaritzapeko *Erlea* aldizkariaren 5. zenbakia azaroaren 29an goizean, aurkeztuko zaie hedabideei Akademiaren Bilboko egoitzan. Arratsaldean, aldiz, jendaurreko agerraldi antzeztua izanen da BBK-ren Gran Via-ko kultura-aretoan.

6.3. Bernart Etxepareren edizio berriaren aurkezpena Gasteizko Legebiltzarrean.

Abenduaren 2an, goizeko 9etan, Eusko Legebiltzarraren eta Euskaltzaindiaren arteko lankidetzari esker, Bernart Etxepareren *Linguae Vasconum Primitiae* liburuarren azken edizioaren aurkezpena egingen da Parlamentuaren egoitzan, Euskararen Nazioarteko Egunaren bezperan. Euskarazko jatorrizko testuaren faksimilaz eta grafia eguneratuaren egokitzapenez gainera, horren itzulpenak ere azalduko dira espainiera, ingeles, frantses, aleman eta italieraz. Legebiltzarreko lehendakariak, Arantza Quiroga andreak, eta Andres Urrutia Euskaltzainburuak egin dizkiote aitzinsolasak. Sarrera Xabier Kintanak prestatua da.

6.4. A. Xahori buruzko jardunaldia Baionan. J. Haritschelharrek Literatura batzordearen buruak adierazi duenez, abenduaren 16an goizean Baionan «*Agosti Chaho eta erromantizismoa Euskal Herrian*» izenburuko jardunaldiak egingen dira, Literatura ikerketa Batzordeak antolaturik. Era berean, arratsaldean Ageriko bilkura izanen da J. Haritschelhar euskaltzainaren eta P. Urkizu euskaltzain urgazlearen mintzaldiekin. Aurkezle X. Kintana idazkaria izanen da, euskaltzainburuaren orde.

6.5. APORLOC erakundearen sorrera ekitaldia Bordelen. APORLOC (*Association de Préfiguration de l'Organisme de Régulation de la Lengua d'Òc*) Okzitaniar hizkuntzaren aldeko elkartearen eratze eta aurkezte publiko ofiziala abenduaren 16an izanen da Bordelen. Euskaltzaindiak ekitaldi horretarako gonbita jaso du eta hara A. Urrutia, A. Arkotxa eta X. Videgain euskaltzainak joango dira.

6.6.-Urgazle berrien izendapena. J. Lakarrak galdetu du ea urgazle berriak izendatzeko epea noiz irekiko den. Datorren urtean izango dela erantzun zaio, baina, horien data eta garaia hurrengo batean zehaztuko dira.

Besterik gabe, batzarra 13:30ean amaitu da.

Andres Urrutia Badiola,
euskaltzainburua

Xabier Kintana Urtiaga,
idazkaria

Ageriko bilkura

Bilbon, 2011ko azaroaren 25ean

EUSKAL GRAMATIKA, LEHEN URRATSAK VII (PERPAUS JOKATUGABEAK) LIBURUAREN AURKEZPENA DELA ETA

Bilbon, 2011ko azaroaren 25ean, egoitzan, eguerdiko 11:45ean, Euskaltzaindiak *Euskal gramatika, lehen urratsak VII (perpaus jokatugabeak)* liburua aurkezteko Ageriko bilkura egin du.

Bildu direnak:

Euskaltzain osoak: Andres Urrutia euskaltzainburua, Aurelia Arkotxa buruordea, Xabier Kintana idazkaria, Jose Luis Lizundia diruzaina, Andoni Sagarna Iker sailburua, Andres Iñigo Jagon sailburua, Sagrario Aleman, Adolfo Arejita, Miren Azkarate, Jean-Baptiste Coyos, Pierre Charritton, Patxi Goenaga, Jean Harritschelhar, Joseba Lakarra, Beñat Oihartzabal, Miren Lourdes Oñederra, Txomin Peillen, Pello Salaburu, Ibon Sarasola, Ana Toledo, Joan Mari Torrealдай, Patxi Uribarren, Xarles Videgain, Patxi Zabaleta eta Mikel Zalbide.

Ohorezko euskaltzainak: Karmele Rotaetxe.

Euskaltzain urgazleak: Dorleta Alberdi, Kepa Altonaga, Patxi Galé, Sebas Gartzia Trujillo, Pruden Gartzia, Jazinto Iturbe, Jabier Kaltzakorta, Jesus Mari Makatzaga, Jose Antonio Mujika, Paskual Rekalde eta Manu Ruiz Urrestarazu.

Joseba Zabaleta kudeatzailea eta Erramun Osa idazkariordea.

Euskaltzaindikoko langileak: Lutxi Alberdi, Jon Artza eta Amaia Okariz.

Ezin etorriak: Jean-Luis Davant eta Emile Larre euskaltzain osoak; Jose Mari Iriondo euskaltzain ohorezkoa; Rikardo Badiola, Manu Etxebarria, Rosa Miren Pagola, Elixabete Perez Gaztelu eta Arantza Urretabizkaia euskaltzain urgazleak.

Euskaltzainburuak ongi etorria eman die Ageriko bilkurara hurreratu diren guztiei, bereziki lan horretan buru-belarri jardun duten Gramatika batzordeko kideei. Berri pozgarritzat jo du Andres Urrutiak EGLU bilduma amaitu izana: «Euskaltzaindiari dagozkion lanen artean, hasieratik, Gramatika nabarmentzen da, Hiztegi-gintza, Onomastika eta Literaturarekin batera. Orain Euskaltzaindiak aldi oso bati amaiera ematen dio, gramatika arloan, eta hori pozgarria da». Aurreko liburu-ki guztiak Akademiaren webgunean kontsulta daitezkeela ere gogoratu nahi izan du. «Bilduma honen aurreko liburukiak Euskaltzaindiaren webgunean daude; bezaz, osotasun batean ari gara».

Andoni Sagarna Iker sailburuak azpimarratu duenez, «Euskaltzaindiaren asmo handietako bat Euskal Gramatika lantzea izan da Akademiaren sortzetik beretik». EGLU gramatikaz hauxe esan du: «Gramatika deskribatzaile aberatsa da, euskararen gramatikak inoiz izan duen deskribapenik osatuena. Corpusetan bilatu behar da hizkuntza egokieraren eredia eta hori da EGLU gramatikaren oinarria: hiztegi-gintzarako erabiltzen diren corpus berberak baliatzen dira gramatikarako ere». Amaitzeko, Akademiak gramatika arauemailea egin behar duela ere aldarrikatu du.

Pello Salaburu Gramatika batzordeburuak gogoan izan duenez, «Euskal Gramatika. Lehen Urratsak» izeneko bilduma 1984ko irailean aurkeztu zen, Euskaltzaindiak Iruñean egin zuen X. Biltzarrean: «Urte luzeetako eta jende askoren lana da hau, hortaz».

Bildumaren lehenbiziko bi liburukietan izen-sintagma (EGLU I, 1985) eta aditz-sintagma (EGLU II, 1987) aztertu zituen Gramatika batzordeak; EGLU III-an (1990) diskurtso edo testu mailako loturak izan zituen aztergai; EGLU IV-an (1994), juntagailuak; azkeneko bi liburukietan (EGLU V, 1999 eta EGLU VI, 2005) mendeko perpaus jokatuak aztertu dituzte. Oraingo liburukian, ostera, perpaus jokatugabeak aztertzen dira.

Batzordeak menderakuntzari eskaini dizkion hiru liburuetatik azkena da EGLU VII liburuki hau. Bertan aztertutako perpaus jokatugabeak (denborazkoak, kausazkoak eta helburuzkoak, baldintzazkoak, kontzesiozkoak, moduzkoak, erlatiboak, osagarriak) zehaztasunez deskribatu dira.

Gramatika batzordeko kide guztien izenak gogora ekarri ditu Pello Salaburuk, hasieratik gaur arte, egin duten lan eskerga azpimarratuz. Era berean, ondorengo hitzekin amaitu du bere mintzaldia: «EGLU VII honekin amaitzen du Gramatika batzordeak ziklo bat, aurrerantzean lanean segitzeko asmoa baldin badu ere. Asko aldatu dira gauzak azkeneko hogeita hamar urte honetan: gehiago dakigu gramati-

kaz, datu gehiago ditugu hizkuntzaz, euskara gehiago erabiltzen da, eta filologo eta hizkuntzalari asko sortu dira unibertsitateek egin duten lanari esker. Bestetik, lanabesak ere askoz ere handiagoak ditugu orain, eta askoz ere informazio gehiago dugu eskura. Aurrerantzean, berriz ere EGLU guztietako material hori azertu, berrantolatu, behar denean berridatzi... beharko dugu. Orain, azkeneko argazkiaren antzeko zerbait badugula, garaia iritsi da guztia berriz ere beste begi batzuekin birformulatzeko. Hurrengo urteetan horrixe ekiteko asmoa dugu.»

Bukatzeko euskaltzainburuak zorionak eta eskerrak eman dizkie liburua paratzen aritu direnei, bai eta aurreko lanak egin dituztenei ere, bilkurari amaiera emanez, eguerdiko 12:15 direnean.

Andres Urrutia Badiola,
euskaltzainburua

Xabier Kintana Urriaga,
idazkaria